

Na južni zunanjščini ladje velik sv. Krištof iz 15. stol. Ves izpran razen dela glav, vihrajočega Jezus vega plašča na levi rami Krištofa in vrha stili- zirane krošnje drevesa, na katerega se Krištof opira.

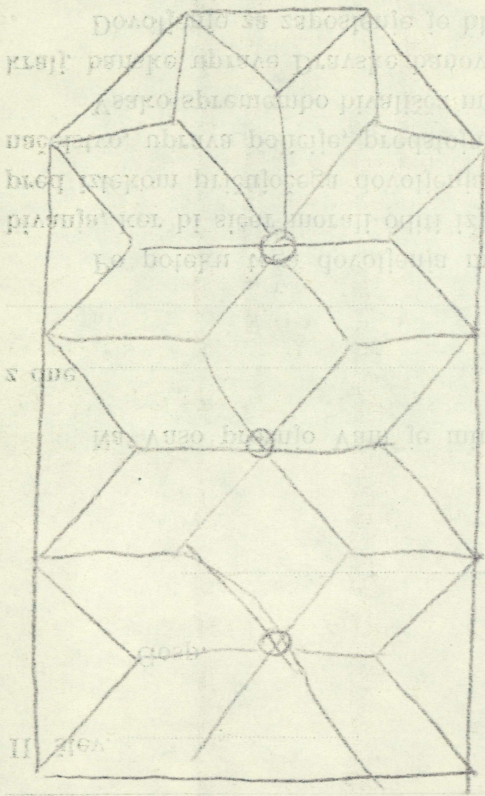
Stele, LIV, 3.5.1935, str. 33.

3 figuralni sklepniki: sv. Katarina, M. božja, z detetom in sv. Barbara. Doprsnega tipa, kakor v Ptuiju pri dominikancih. Lep menki stil. Izdelek zelo dobre delavnice. Menko slog.

Pod zvonikom 4 figuralne glave kot konzole. V kotih ob slavaloku prezbitერიju dve. Težko mlajše od srede 15. stol. Na slavaloku kot kapiteli na vsaki strani skupina lev in zmaj (skulptura v Kamniku in na slavaloku stolnice v Mariboru) Ladiabokana. Na posebnih k steni pravokotno pri- slonjenih noslicah ~~xxxxxxxi~~, tebrasto zvezdnati obok sorodne konstrukcije kakor v prezbit., ven- dar skoraj potlačen, ne več gotski. Pod streho

se vidi ometana stena, torej prvotno ne obokano, ampak raven strop.

Nužno popraviti: V ladi na oboku nad gotskim kipom sv. Barbare večja lisa vlage od zgoraj preiskati, če ni odstopil omet in v tem slučaju obnoviti.

Na levi od vhoda v str. kapelo sledovi visoko segajoče vlage- predvsem odstraniti vzroke, odkop zunaj, odvod vode, potem mogoče šele govoriti o popravilih. Sledovi vlage tudi na oboku, desno od oltarja sv. Ane.

V kapeli Roženvenške M.božje spodaj do polovice skrajno vlažno.

V prezbit. občutena škoda na juž. steni, ob kapitelu prvega služnika. Omet odpada in nuja odstranitev in poprava.

Manjše poškodbe ometa ob vseh začetkih reber, posebno ob kapitelu srednjega služnika sev. stene.

V vseh stenah prezbiterja v zaključnem delu pravokotne luknje od grunta. Poškodbe ometa posebno na juž. steni, kjer je poškodba tudi znotraj največja. Rastlinje z zidovja odstraniti, fuge med kamni zamazati. Odstranjeni omet na opornikih in stenah nadomestiti z novim dobro apnenim, nekoliko podaljšanim s cementom.

Zelo poškodovan omet na vrhu vseh opornikov, posebno pa omet opornika ob sev. steni, kjer je prizidana zakristija.

V slabem stanju je tudi zid zoklja ob zaključnem delu prezbiterja. Omet grobo zgladiti, kakor je na stenah ladje. Konstruktivnih lukenj ne zazidati, spodnji del zidu kapele popraviti.

Zelo slab je zid zoklja prezbiterja pri vhodu v zakristijo, ves zarazstel s plevelom in razpokan.

Vidi sestike zida ! Zlebov ni.

Stela, LXXVI, 28.7.1938, str. 34-37
Stela, LXXVI, 28.7.1938, str. 34-35

Eine Filiale der Mutterpfarre T Chadram, welche aus einem achteckigen geschlossenen Chore, einem einschiffigen Langhause, einem an der Westseite der Abschluss wand vorgebauten Thurme und einer Sacristei besteht. Die Schönheit dieses Bauwerkes, dessen Fenster leider verstümmelt wurden, beruht vorzüglich in den gelungenen Verhältnissen des Grundrisses, in der künstlerischen Durchbildung einzelner Bauglieder, in der Wahl eines guten Materiales und in der sorgfältigen Durchführung des Steinverbandes. Der in drei Gewölbefelder getheilte Chor hat bei einer Länge von $35'4\frac{1}{2}''$ und Breite von $21'3''$ ein sternförmiges Gewölbe, und es werden die birnförmig profilierten Gurten desselben von achteckigen Wänddiensten getragen, indem ein capitälartig behandeltes Glied den Anfang der Bogenspannung der Gurten zum Ausdruck bringt. Die Schlusssteine sind mit reliefierten und polychormierten Darstellungen der Mutter Gottes mit dem Kinde, der heil. Barbara und Katharina verziert. In der südlichen Chorwand wurde ein Priestersedile eingesetzt und darüber ein reich behandelter und kräftig gegliederter Reipassbogen geschlagen. Ein aus der Chorwand stark vortretender im Spitzbogen geschlossener Triumphbogen trennt Chor und Kirchenraum, und es wurde auch hier an dem profilierten Bogen die Stelle, wo die Verticallinie in den Spitzbogen übergeht, durch trefflich und energisch ausgehauene Thiergestalten des Löwen und Drachen als kräftiges Capitäl behandelt und die tragende Bedeutung dieses Constructionsgliedes hervorgehoben.

Das $56'3''$ lange, und $29'7\frac{1}{2}''$ breite Schiff bekam drei Felder, über welche sich ein sternförmiges Gewölbe ausspannt, dessen Gurten auf vorspringenden Wandpfeilern auslaufen. Die tragende Bedeutung derselben hat der Baumeister durch einen Rundstab und Kehlleisten gekennzeichnet, und um den Bogenanfang und den Übergang der Verticallinie in die runde in die Augen springend zu erhalten, am Anlauf der Gurten zwei frei aus dem Gewölbe heraustretende Gurtenstücke hinzufügen (sl. 4.) Die an der Westwand nachträglich ^{ein} angebaute Sängerempore gehört nicht mehr der gotischen Zeit an. Dem an der Westlichen Kirchenwand angebauten Thurme wurde in allen seinen sechs Geschossen die quadratische Grund-

rissform gegeben. In der Thurmhalle bildet ein Kreuz gewölbe die Decke und vier weibliche, individualisierte Köpfe in der damals landesüblichen Kopfbedeckung und dem zierlichen Saargeflechte dienen als Consolen, und verdienen ihrer künstlerisch vollendeten Durchbildung wegen erwähnt zu werden. An den Portalen ist noch keine Umgestaltung vorgenommen worden. Das in der nördlichen Chorwand angebrachte, zur Sacristei führende ist analog Sedile im Dreipassbogen ausgeführt, während die Portale der Süd- und Westseite bei reicher profilierung im Spitzbogen geschlossen sind. An der Aussenwand des Chores zieht sich am Abschlussgesimse ein gemalter und in Sgraffito-Manier behandelter Bogenfries hin. Ein ähnlicher findet sich unterdem Wassersschlag des Thurmes. Die Streben des Chores stoßen sich viermal ab, und endigen mit einfach abgeschrägter Erddachung. Am Schiff blieben, da die Streben nach innen gelegt wurden, dieselben nach aussen aus. Wegen seiner besonderer Schönheit verdient auch noch der aus Eisen ausgeführte und polychormirte Luster bemerkt zu werden und zeigt in seiner organischen Entwicklung und den mannigfaltigsten Verschlingungen von Blumen und Blättern die stylvolle Schmiedeisentechnik des 16. Jahrh.

Slika: fig.4. Gurtenstück. MDZK: št.16.1.1871, str.123-124. Die Baudenkmale des Mittelalters am Dachergiebirge von J. Gradt.

Fotografija zlatega oltarja.

~~XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX~~

Oltar je bil postavljen kot pravi šadramska župna kronika l.1636. Priskrbe sta ga Jurij Marinšek in njegova žena Kunigunda. Pozlatili so ga šele l. 1681. To nam priča napis na oltarnem nastavku. Pozneje nek nevešč slikar pokvaril oltarjeve izrezljane figure kot tudi vso ornamentiko z barvanjem in slabim zlatenjem. V takem precej popačenem stanju je bil oltar do l. 1878. Takrat so cerkev prenovili in istočasno tudi oltarje, Zlati str. oltar so poslali v Graz v popravilo

Dom in svet, l.3471896, str. 347

Filiala, posvečena sv. Barbari.

Pravilno orientirana cerkev stoji na griču med vinogradi v n. v. 428m.

Viri in literatura: Avg. Stegenšek: Konjiška dekanija, Maribor 1909;

Cerkev sestavljajo: Predzidan prizmatičen zvonik, precej dolga pravokotna ladja, kateri je na severu prizidana nižja $3/8$ zaključena kapela, ožji toda višji $3/8$ zaključeni presbiterij ter na severu mu prizidana pritlična zakristija. Gradnja je kamnita, ometana. Strehe: sedlasta, strešasti, pultasta, škrliljeve; zvonikova štiristrana ulomljena, piramidasta, škrliljeva. Velika cerkev je ~~prv~~lep primer naše plemenitejše gotske arhitekture.

Zunanjščina: Zvonik opasuje pristrešen talni zidec, v prvem nadstropju žlebasti zidec, na vrhu pa revan, poševno spodrzan venčni zidec. Sicer je zvonik nerazčlenjen. Pod zidcem je naslikan v krepkih rdečih črtah friz gotskih trlistov z visečimi troperesnimi listi deteljice. Portal v njegovi zapadni steni je ostroločen s profilom: Palica-žleb-palica-žleb. Palici sta pojmovani vegetabilno, ker se v temenu sekata. Svetlobne line so ozke pp, le v prvem nadstropju južne stene je večje zašiljena, vse pa imajo posnete robove. Enojne zvonove line so ppk in pozneje predelane. Ladjo in presbiterij opasujeta pristrešen talni zidec in kamenit žlebast venčni zidec. Pod venčnim zidcem presbiterija se nahaja enaka dekorativna slikarija v obliki friza kot pod zvonikovim zidcem. Južna ladjina stena ima 3 visoka, ozka, zašiljena okna s poševnim ostenjcem, katerih krogov iče je bilo pozneje odstranjeno ter zašiljeni portal s profilom: palica-žleb. Med prvim in drugim oknom so vidni sledovi velike freske sv. Krištofa. Severna ladjina stena je gladka, ima pa 3 vrste po 4 kvadratne luknje neznanega izvora in namena. Ladjini ogali so iz pravilnih šivanih robov ter

okrašeni v zgornji polovici s kratkimi, pristrešenimi in izpodžlebljenimi zidci.

Presbiterij obstopa 7 (pred prizidavo zakristije jih je bilo 8) opornikov, ki imajo po 2 žlebasti zidca in pultaste strehe ter se končujejo im ped venčnim zidcem. V zaključku ter vzhodnem južnem polju so 3 enaka okna kot v ladji, le da so precej višja. Četrto okno v vzhodni zaključnici je bilo pp predelano ter je danes razidano. Na zapadnem južnem oporniku presbiterija je napis v gotski frakturi; ANNO DOM(INI) M CCCC QUI(N)QUAGESIMO II/ IN VIG(ILIA) JACOBI PRIMA FUNDATIO ECCLESIE. Nad napisom in zidcem je v grbu znak Zakristija je prizidek 16. stol. Je brez zidcev. V vzhodni steni imajo portal z pdp nadsvetlobo, v severni steni pa pp okno s kamenitim posnetim okvirom.

Kapela je prizidek iz l. 1689. Ima pravokoten talni in profiliran venčni zidec, na oglih naslikane pilastre, v zapadni steni pp okno, v severni pa okroglo lino.

Notranjščina: Tlak je marmornat. Zidana pevska empora z enako ograjo okrašena s palmetami, volutami in letnice 1737, počiva na 2 toskanskih stebrih in 3 križnih obokih, levo pa vodijo kljukaste stopnice nanjo. Na njenem mestu se je prvotno nahajal vhod v zvonik, ker je njegov portal še gotski.

Ladnine stene členita 2 para močnih slopov, ki nosita za 2 m nižji obok kot je v presbiteriju. Obok prepletajo rebra, ki so obojestransko posneta ter tvorijo zvezdasti obok z okroglimi sklepniki na temenu. Obok je kasneje vdolan v ladjo, kar dokazuje dejstvo, da zakriva del južnega okna koncem ladje. Slopi so na robih profilirani. Presbiterij ima 3 svodna polja ter tristrani zaključek in je pokrit z rebrastim zvezdnim obokom. Rebra žlebastega profila počivajo na 8 šestekotnih služnikih s podstavki in preprostimi kapiteli brez rastlinskih okraskov. V oglih pri slavoloku

nosita obok 2 konsoli v podobi bradatega moža na levi in ogrnjene deklice na desni. Trije temenski sklepniki so večji od ostalih in nosijo podobe Barbare z mečem, stolpom in krono na glavi, MB z Jezusom in Barbare s Kelihom in palmovo vejico, ki je slabše izdelana. Stilno so figure opisanih sklepnikov naslanjajo še močno na predloge 1. pol. 15., stol. ter kažejo mnoge značilnosti kraško-mediteranskega kamnoseštva. Zašiljeno slavolok z obojestransko posnetimi robovi ima za kapitela 2 zanimivi skulpturi. Na ~~desni~~ desni ležita krilati štirinožni zmaj in lev ter se dobrikata drug drugemu, na levi pa sta vstala in zmaj se je z afektirano sramežljivostjo z glavo zasukal proč od leva. Zvonica je križno rebrasto obokana. Rebra žlebastega profila počivajo na konsolah s figurami glav mladeniča, v pečo zavite ženske in 2 z ogrinjali pokritih žensk.

V kapelo vodi slavolok, ki ima razčlenjen lok, 2 operutnični angelski glavi ci iz štuka ter profilirano reklado, pod katero je napis: RECTORE PAROCHIAE GONOVICENSIS SEBASTIANO GLAVINICH DE GLAMOTSCH SACELLANO PERPETUO AUGUSTI CESARIS LEOPOLDI IMI/ NEC NON NOMINATO EPISCOPO SEGNIENSI COOPERATORE VERO DNO MATTHIA CALCZICZ LITHO OLITANO SACELLUM HOC VEN/ NERATIONI MARTIS DIVAE VIRGINIS DE MONTE CARMELO ERRECTUM FUIT MDCCLXXXIX. Kapelo pokriva banja s parom sošvednic ter tristrani zaključek. Iz nje vodi na desno preprost pp portal v zakristijo. Portal, ki vodi iz presbiterija v zakristijo je tripasno zaključen ter ima posnet rob s prirezom spodaj. Enak temu portalu je sedile na desni strani glavnega oltarja. V zakristiji je tlak cementen, pokriva pa jo banja. Vratnice zakristijskega kot tudi glavnega in stranskega portala so še originalne gotske.

Na glavnem slavoloku se poroča o prenovljenju te lepe filiale l. 1878, ko je na povabilo župnika Jurija Bezenška dal potrebne nasvete graški arhitekt R. Mikovics, dekorativno pa jo je poslikal J. Gfrerer. Napis

se glasi: RENOVATUM 1878 G(EGORIO) B(ESENSEK) , INV(EN)IT R. MIKOVICS,
JOH. GFRERER PINXIT.

Na kropilniku stranskih vrat je letnica 1645.

Oprava: Glavni oltar ima na stipesu napis: A. 1.6.5.6.K.V., ki spominja na zreškega župnika Adama Kronabetvogla, na predelli pa drugi napis, ki pravi da je bil oltar ~~zapravljen~~ postavljen l. 1651. Napis ^{se} glasi TRIUMPHATRICI MARTYRI GLORIOSAE/ VIRGINIS BARBARAE ARAM HANC HONORIFICIAM PIORUM FIDELIUM/ MANIBUS EXTRUCTAM ERUMDEM IMPENSIS EXORNARE FECIT/ IOANNES PAULUS BASELLI S. THEOLOGIAE/ DOCTOR HUIUS ECCLESIAE RECTOR/ COOPERANTE COOPERATORE/ Rdo ET DOCTISSE GEGORGIO KERSCHIN PHIAE MAGRO ANNO/ INCARNATIONIS DOMINICAE MDCLI. Oltar ima mlajše prizmatično menzo, s stranskima volutama razširjeno predello, ki tvori 2 podstavka za stebra nastavek sestoječ iz 2 korintskih stebrov, ki sta spodaj okrašena z angel-skima glavicama, ravne golšaste grede in močno razvitih ušes, v katera sta vkomponirani 2 visoki ppk niši s školjkastima zaključkoma ter atiko, ki je replika nastavka in jo zaključujeta 2 ravni krili ter Jezusov monogram v zvezdasti žarkih. Nastavkovo ogredje se obojestransko med ušesi nastavka in atike nadaljuje v volutasta kljuna, ki se kot veternika zavihujeta navzgor ter ju krasita ostanka gotskih grč. Tabernakelj je mlajši dodatek. Ves oltar bogato krasijo angelske glavice, hrustančevje, jajčnik ter halugasti akantus. Osrednji ppk dolbini obrobja okvir iz kimatijona, stranske niše pa okviri iz luskanja in lovorja. Pojavlja se že tudi frukton. V nastavku so kipi Cecilije, Barbare in Katarine Aleksandrijske, v atiki pa Klare, DM z otrokom in Terezije. Oltar, ki je dvakrat višji in širji, kaže v kompoziciji in v nakaterih ornamentalnih sedimentih še gotski okus, saj je v silhueti enako ostro-ovalno zaokrožen kot poznogotski nastaveki. Oltar je s svojimi lepimi proporcijami, finim rezbarstvom in bogato polihro

mijo visoko kvaliteten predstavnik zlatih oltarjev, ki so nastajali pri nas pod vplivom nemške renesanse. Na oltarju je 6 bogatih rezljanih lesenih svečnikov, ki s svojo školjkasto motiviko kažejo na sredino 18. stol. Stranski oltar, posvečen sv. Družini je še kvalitetnejše delo od glavnega oltarja. V njegovi predelli se nahaja napis, ki pravi, da je bil posvečen pred letom 1652, pozlačen pa l. 1681. Napis se glasi: AETERNAE/ AC TEMPORALI IESUS XRI/ GENERATIONI IO PAUL BASELLI TH/ DR PROT APOSCUS CAN OLOMUCENSIS/ ET PAROCH GONOVICIS SACRAVIT PAROCHIAE/ GONOVICENSIS RECTORE SEBASTIANO/ GLAVINICH TE GLAMOTSCH SACELLANO/ CASAREO FIT HAEC SACRA ARA/ ~~DEXXX~~ DEAURATA ANNO VERO MDCLXXXI.

Oltar ima mlajšo prizmatično in širšo menzo. Predella, ki se hxx ob strani razširi s pomočjo volut, tvori spredaj 2 stebrova podstavka v obliki levov s ptičjimi nogami. Napis limonaste oblike obdaja bogato hrustančevje z viticami in cvetjem. Nastavek nosita 2 ovita in z grozdjem opletena stebra, ki vrh korintskih kapitelov nosita golšasto ogredje. Venec, spleten iz traka in sadja, krasi friz, na gejonu pa je napis: MILLE CLYPEI (PENDEX EX EA) ET OMNIS ARMATURA FORTIUM. V srednji dolbini je v bogatem okviru, sestavljenem iz 5 angelskih glav in grozdja, ppk relief DM z otrokom v naročju, z Jožefom na desni? Elizabeto in Caharijem na svoji levi strani, spredaj pa je na eno koleno pokleknil Janezek in ponuja otroku sadje. BO se je prikazal med angeli v oblakih in priča z iztegnjeno roko, da je to njegov sin. Ob stebrih sta doprsni podobi Ignacija Lojole in Frančiška Ksaverija v krasnih, zaokroženih oltarjevih ušesih. Njih obris se zašne spodaj s ptičjo glavico, se zavije navzgor in okraši z angelsko glavico, zgoraj pa prehaja v truplo dolgovratnega, krilatega pava s krno na glavi. Atika je replika nastavka, samo da sta stebra zamenjali ženski hermi, ki stojita na podstavkih s ščitoma, okrašenima z orožjem. Na levem

so upodobljeni top, puška, meč, zastava in boben z 2 batičema, na desnem pa 2 bobenčka in 2 batiča, zastava, pištola, meč trobenta, sulica in čelada. Med ščitoma, odnosno postavkoma stojita po koncu 2 grifa in nosita Basellijev grb s prelatskim knobukom in 2 čopoma. Grb je razpolovljen: Zgoraj neseta 2 ptici krono, spodaj pa so 3 ležeče kosti. Grb zaključuje čelada s krono in navzdol letečim golobom. V atiki je v osrednjem štirilistju, sestavljenem iz 4 angelskih glav, relief Savlovega spreobrnjenja. V atičnih ušesih sta doprsni podobi Alojzija in Stanislava Kostke. Ušesi sta izredno bogati. Koncem glavnega ogredja se razvijata 2 S voluti, izpolnjeni s piščalastim motivom, poleg raste vinska trta, na katero se spuščajo ptice, nad podobama pa se stegata dolga krilata ptičja vratova, da bi iz cvetličnih kelihov posrkala med. A tika se zaključuje z volutastima kriloma, v sredini katerih se iz grmade dviga prerojeni feniks, ki polleti z razpetimi perutnami v jutrovo deželo. Oltar tabernaklja nima, pač pa 4 lesene rezljane svečnike iz začetka 18. stol. Oltar je izredno kvalitet^{en} in izredno bogat, z precej močno vertikalno tendenco ter verjetno delo istega mojstra kot glavni oltar. Za to domnevo govore stilni momenti pa tudi celotna koncepcija oltarja, poleg tega pa sta nastala skoraj istočasno. Do l. 1878. sta bila v cerkvi oltarja Mihaela in Vida, ki je stal na mestu današnjega Aninega. Avtentika je bila iz konca 15. stol. Ob severnem zidu je Anin oltar. Nastavek je prenovljen, baročen, še iz 17. stol. V nastavku ima sliko o. pl. Ane z Marijo in Joahimom, ob strani pa kipa Lucije in Apolonije; v atiki je slika o. pl. klečeče spokornice Magdalene, ob strani pa kipi Uršule in Kristiže ter Vida in Antona Puščavnika, ki sta iz k. 18. stol. Svečniki so iz 18. stol. V kapeli je oltar MD iz Karmela. Na menzi ima edikulo, obdano od 2 stebrov in topega čela. V sredi je slika o. pl. MD z otrokom, kako držita škapulir, ki je delo N. Krausa iz Graca iz l. 1881. Ob strani stojita 2 karmeličanski svetnici, Terezija s peresom in Marija Magdalena de Pazzi s križem v roki.

Prižnica je iz konca 19. stol. ter bp.

Orglje os izredno majhne. Krasijo jih akantove vitice. So iz 1. pol. 18. stol. Marmornat lavabo, ki ga zaključuje školjkasti motiv in ima letnico 1779 ter je iz Čadrama, je sedaj vzdian v zakristiji. Zakristijska omara je iz 17. stol.

Oprema: Ob južni ladjini steni stoji na konsoli pozlačen prvotni gotski kip sv. Barbare z glavnega oltarja. Svetnica nosi damascirano spodnjo obleko in plašč, v desnici drži knjigo s kelihom, v levici pa palmovo vejico. Ovlni obraz obdajajo bogati kodri, krona pa velika krona. Kip je kvalitetno gotsko delo iz 2. pol. 15. stol.

Kelih je 23 cm visok, gotski v stavbnih motivih, renesančni pa po svoji ornamentiki. Ima podvojen voz, nad njim napis IESU, pod njim pa MARIA. Kelih je iz 2. pol. 16. ali 1. pol. 17. stol.

V sedilu se hrani napisana deska od nekega odpravljenega oltarja, ki je bil postavljen l. 1632 ali 1636 na ~~žmarx~~ čast MB od Jurija in Kunigunde Marinšek. Stal je mogoče koncem ladje ob slavaloku, kjer je sedaj prižnica. Napis se glasi: HOC OPUS AD DEI OMNIPOTEN/ TIS GLORIAM DEI/ PARAE VIRG NIS MARIAE/ SINGULARE REVERENTIAM FIERI CURAVIT GEORGIUS/ MARINSCHKE CUM SUA CONTHORALI KUNIGUNDE SUB/ ANNO MDC XXXII AD INUTIU MENSIS NOVEMBRIS.

Zvonik: Vhod iz pevske empore v zvonikovo 1. nadstropje je ppk, z žlebastim profilom, ki je spodaj poševno prirezan. Nadstropje je ometano in križno-rebrasto obokano. Rebra, ki počivajo na piramidastih konsolah, so obojestransko konkavno posneta. Stolpov zid jasno odstopa od fasadinega. V 2. nadstropju je prehod na podstrešje zašiljen, posnet na ajdovo rno.

Zvonik je v celoti enotne gradnje, a je bil verjetno v 17. stol. nekoliko prečelan. Na to bi kazale zvonove line in značilna ostra streha. Zvonik

Zvonik sega komaj nad sleme ladjine strehe. V njem vise 3 zvonovi, od katerih sta 2 železna KID-ova, eden pa je bronast, gotski, iz 2. pol. 15. stol. ter podoben onemu na Resniku. Zgoraj ima napis v gotski frakturi: LUCAS, MARRAX, MATHIAS, JOHANES, O REX GLORIE VENI CUM PACE.

Podstrešje: Oboki so kameniti. Ladja je bila prvotno nekoliko višja, s pobeljenimi stenami ter ravno krita. Zvonik so ji prizidali naknadno, vendar preden so ometali fasado. Ladjo so obokali v začetku 16. stol. Zakristija in kapela sta jasna prizidka.

Resume: Cerkev so začeli graditi l. 1452., ter jo sknčali v 3. četrtini 15. stol. Imela je obokan presbiterij in ravno krito ladjo. Preden so ji fasado ometali, so pristavili zvonik ter končno ladjo v začetku 16. stol. obokali. Impozantnost in plemenitost stavbe govori za donatorsko cerkev, čeprav ni nobenega grba, ki bi to dokazovali. Zakristijo so prizidali še v 16. stol., karmeličansko kapelo pa l. 1689. V 17. stol. so nekoliko predelali zvonikov vrh ter cerkvi n. abavili dragoceno opravo, po kateri upravičeno slovi v strokovnih krogih. Vhod v zvonikovo l. nadstropje je bil iz ladje ter je ostal tudi potem, ko so l. 1737. vdelali pevsko empоро. Zadnjo obonovo je cerkev doživela l. 1878. Približno iz tega časa sta ~~kapelini~~ kapelin oltar in prižnica. Takrat so odpravili 2 manjša stranska oltarja medtem, ko so onega na desni strani slavloloka odpravili že ob priliki prizidave kapele.

Okolica: Izpred cerkve je lep razgled na okoliške vinograde.

Konservatorske opombe: Cerkev je v redu vzdrževana.

Ostalo:

Opombe:

J. Curk, Celjska topografija (Konjice), rkp. str.24-27.(zapiski 1959).

Die Barbarakirche zu Tschadram und ihr Altäreichen.

In der Pfarre Tschadram am Bachergebirge, nicht weit vom Markte Gonobitz, liegt auf einem Hügel, der eine herrliche Umschau über ~~nahe~~ nah und fern gewährt, ein gotisches Kirchlein, geweiht und genannt nach der heiligen Jungfrau und Martyrin Barbara. Die Grundform des Kirchleins zeigt einfach nur Chor und Schiff geschieden, letzteres hatte einst flache Decke und erhielt das jetzige Zierrippengewölbe von sichtlich unbeholfener Ausführung erst gegen Ende des 16. Jahrhunderts nach einem Brande. Der Chor hat Kautengewölbe von ursprünglicher und wackerer Arbeit. Die Bauzeit der Kirche gibt eine Inschrift an einem Chorstrebenpfeiler an, die lautet!

"anno domini m cccc qui(n)q(u)agesimo II°
in vi(gilia) jacobī prima fundacio eccl(esi)ae." 1452.

Besonders reiche architektonische Glieder oder Formen sind nicht am Baue zu finden. Seine hochragende und weithin sichtbare Gestalt hatte schon lange den Wunsch nach einer tüchtigen Restauration derselben rege gemacht; doch erst der gegenwärtige Herr Pfarrer Georg Besenček ging daran, diesen Wunsch in die That zu setzen. Er liess durch den Vorstand des christlichen Kunstvereins das Objekt besichtigen, einen Restaurationsplan dafür verfassen, der von dem hochwürdigen Ordinariate des Bisthumes, avant dann Genehmigung fand. Darnach ~~sind~~ fand zuerst die Ausbesserung der Bautheile, insbesondere der Strebenpfeiler an der Kirche statt; auch wurden die verneigten Spitzbögen der Fenster wieder eröffnet. Zunächst kam die dekorative Bemalung des Innern an ~~die~~ die Reihe; sie wurde ⁱⁿ der Weise wie an der Kirche zu Stallhofen ausgeführt.

Nun wären die Altäre daran gewesen, dem Style des Gebäudes gemäss an ihren ~~zu~~ auffassen umgeformt zu werden, und dies wäre um so dringender geboten gewesen, wenn diese Aufsätze von recht verdorbener Form, wie sie der Schluss des vorigen und der Verlauf des jetzigen Jahrhunderts zu erzeugen das Privilegium gehabt hat - wenn sie von entstellender Wirkung für Chorschluss und das Innere der Kirche gewesen wären. - Doch diese beide Voraussetzung trafen hier glücklicher Weise nicht an. Die vier Altaraufsätze stammen zwar aus der Renaissance, doch aus einer Zeitperiode derselben, die uns im Norden noch die interessantesten kirchlichen Werke dieses Styles geliefert hat, nämlich aus dem Beginne des 17. Jahrhunderts. Eine noch vernünftiger überlegte bescheidene

freigebiger Hand über die Flächen des Altarwerkes gestreut, so dass es, von der Fassung abgesehen, schon durch den Formenreichtum einen prächtigen Eindruck macht. Aber die Fassung trägt wesentlich dazu bei, Lust und eben daran erst recht ~~besten~~ brilliren zu machen. von einer ideenlosen Marmorirung ist natürlich dabei keine Rede; alles besteht und wirkt zur Hebung und Verschönerung der Sculpturen. Gold hat davon den grössten Theil; es glänzt an dem Laubgewinde auf meist trübrothem Untergrunde der tiefen Flächen. Dabei ist farbige Lasirung, Versilberung, polychrome Fassung an Blumen, Vögel, Engelköpfen: Form und Farbe haben zu reicher Wirkung sich verbündet. Es ist nur zu wünschen, dass günstige Umstände es dem Herren Pfarrer erlauben mögen, auch die übrigen Altäre so erneuern zu lassen, den Hochaltar insbesondere. Farbige Fenster können dann dem Raume noch ein idealeres Gespräge sichern und zuletzt - doch nicht gar zu spät - soll auch jener grossen mittelalterlichen St. Barbarastatue gedacht werden, die mit dem merkwürdigen gestreckten Oval ihres Antlitzes und der schöngearteten dessinirten Goldfassung ihrer Gewänder einen höchst interessanten Besitz dieser Kirche, ein Wertstück derselben bildet. Ich wenigstens habe Worte nicht gespart, um sie aus der Verwahrlosung, der sie anheimgegeben war, zu erlösen und wieder zu ehren bringen zu helfen.

Der Kirchenschmuck, Blätter des christlichen Kunstvereins der Diözese Seckau, 1878, IX Jahrgang, Nr. 8.

Juž. stran. oltar eden anjzanimivejših baročnih pri nas, v zelo dobrem stanju.

Restavriran. Im napis: Aeternae ac temporali Iesus x̃ri: generationi Io: Protaposcus Can: Olomucensis et Faroch Gonovicsis sacravit parochiae Gonovicentis Rēctore Sebastiano Glavinich Teglamotsch sacellano Casareofit haec sacrara teavrata Año vero MDCLXXXI. (Zdi se, da je v tem obnovljenem napisu mnogo nesporazumljenj.)

Vel.oltar tudi zelo lep barok s krasnimi rokoko svečniki, ima renoviran napis z letn. 1651.

V dolbini v juž. steni prezbit. ob vel.oltarju stoji spodnji del kaknega oltarja(2 sta bila po mežnarjevem poročilu uničena) z obnovljenim napisom: Hoc opus ad Dei omnipotētis gloriā Dei parae virginis Mariae singulare reve-rētiā fieri curavit Georgius Marinschek cū sua cōthorali Kunigunde sub Año MDCXXVI(narejeno iz X/)Ad initiu Mensis Novembris.

V ladji na juž. steni na modernogotski konzoli stoji lep prenovljen lesen kip sv. Barbare s krono na glavi, visok ca 1 m, glava izredno velika. Eden najnjaboljših kar jih poznam. V desni ima Barbara knjigo, na nji kelih s kostijo, v levici pa palmovo vejico. Ahka S črta, fino gubanje plašča.

Pod korom deloma preluknjana, umazana, ohranitve vredna slika na platno z napisom: Voto Divo Floriano posito a Cartusia Seitz Anno empto et exVesto cībī Gonoviz.

Spodaj pokrajina z gorečim nejasnim poslopjem, katerega fasada spominja na

BEZINA - c.sv. Barbare - v. Barbare pri Konjicah

17.

cerkveno in zidovje z oporniki. Zgod. važno. Muzej!!

Se en baročen, močno restavriran oltar iz konca 17.stol, ob sev. steni v ladji.

Kapiteli slavaloka okrašeni z živalmi, podobnimi onim na glavnem trgu v Kamniku.

Stele, LXXVII, 21.X.1921, str.1-2.

Postavili celjski grofje. Napis v latinskem jeziku na enem zunanjih stebrov, ki priča, da je bila cerkev postavljena l.1457. Mimo je vodila stara rimska cesta / po dr.Knablu/ Najlepši stranski oltar je leta 1878 prenovil pozlatac Jan.Vivoda iz Graza / po r. Kranjec/. Bil je trdnj v cerkvi Maria-Hilf v Grazu ~~xxpaxxx~~ na ogled postavljen.

Cerkev, ki je bila potrebna popravila, so leta 1878 začeli popravljati popravili so zunanje opornike in oknom, katera so bila predelana za Jožefa II. zopet dali prvotno gotško obliko.

Slovenski gospodar, 1878, 284.

Podobar J.Purger je l.1888 naredil nov kip lurske MB.

Cerkev sv.Barbare je zelo stara, saj pravi ustnoizročilo, da so za zidanje dali denar celjski grofje in je bila postavljena l.1457, kakor pravi napis ~~poxxkxnomx~~ na enem stebri: Anno Domini Millesimo quadricentesimo quinquagesimo septimo in vigilia Jacobi prima fundacio ecclesiae. / 216/, str.268. Že leta 1542 je imela cerkev lastnega kaplana /dč. arhiv ll zv.št.133/. Leta 1878 so bila okna popravljena, cela cerkev je bila poslikana, dva oltarja in križev pot so odstranili in oltar sv.družine je popravil mojster Vivod iz Graza./ bil je v cerkvi Mariahilf

razstavljen. Isti mojster je prenovil še veliki oltar in stranski oltar sv. Ane. Napravljena je bila nova prižnica in oltar v škafarjski kapeli. L. 1888 so naredili nove klopi v gótskem slogu, namesto prvotnih iz leta 1656, ki so bile že vse črvice.

Slovenski gospodar, l. 1888, str. 261, 268.

V prezbiteriju ob slavaloku konzoli: južno žena, zavita v avbo, severno mlad možak z brado in polžastimi kodri.

Duktus plašča pri Mariji z Detetom na sklepniku se mi zdi precej italijanski = velik zavoj pod desno roko (prim. princip Ghibertijevih gub!). Na splošno še tip Lepe madone. Dete golo s prekrižanima nogama. Marija drži nekaj v desnici - jabolko?

Tudi duktus gub Barbarinega plašča (na sklepniku) se mi zdi italjski. 3. figura z mečem ~~in kraljstvom~~ (?) in kelihom v lupini plašča.

evc XXV, 1958, str. 23'

Prezbiterij 3 pole dolg s 3 stranicami zaključen. Služniki, zvezdasto mrežast obok, čašasti goli kapiteli, ob slavoloku konzole v obliki glav.

3 kiparsko dobri sklepniki, sv.Barbara, MB sedeča do pasu z detetom, mladosten svetnik do kolen z kelihom v levici, s palmo ali podobnim v desnici.

Slavolok obojestransko posnet, kapiteli predstavljajo, na sev. strani čepe= čega leva z zmajem, na južni stojčega leva in zmaja.

Obok pod zvonikom sloni na 4 konzolah glavah enakih kakor v prezbiteriju. ^Torej isti čas.

Ladja je imela prvotno raven strop, obok sloni na notranjih nosilcih. Kot v Vuzenici ali Konjicah je zvezdasto rebrast 16 če ne že 17. stol.

Vel. oltar datora 1651.

Predela odstranjenega stran. oltarja je datirana z 1626, začetka meseca novembra.

Trilistno zaključene sedilijé, prav tako ostenje vrat v zakristiji.
lepa renes. arhitektura.

Kapela MB roženvenške z obsežnejšim napisom je datirano 1689

Stranski oltar sv. Družine izreden pozlačen 1681.

Drugi str. oltar precej predelan v arhitekturi in datiran, je pa mlajši.

Lep baročni kor na 2 stebrih ima letn. 1737

Orgelska omara iz 17. stol. s 3 trobentajočimi angeli.

Na juž. steni dober kip sv. Barbare les, zadnja četrtina 15. stol.

Na 2 južnem oporniku prezbiterija na hrbtni strani je napis v gotski

